

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

И чужому научитесь
Своего не курайтеся

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

Чис 11.

ДЖЕРСИ СІТІ. Н. Д. Середа 10-го Апрѣля 1895.

ГОДЪ III.

ХРИСТОСЪ ВОСКРЕСЪ!

Вѣтѣшили ся вкѣнци завѣтїи и лукави вороги Христа, вороги правды и добра, наколи умерь на крестномъ деревѣ, а опѣсла за стараніемъ благообразнаго Іосифа совѣтника зъ Аримафѣи зостало поховане найсвятїйшее тѣло въ новѣмъ гробѣ приваленѣмъ надгробнымъ тяжкимъ каменемъ. Но коротка була вѣтѣха вороговъ Спасителя, недовго любовались думкою: „мы его побили“ а теперь будемъ мати супокѣи. Но якъ на довго? Ще першій вѣтрець не пробудилъ ся и не зашумѣвъ листемъ дремучихъ деревъ, ще суботна нѣчь своею запаскою вкрывала спящій городъ Ерусалимъ, якъ передъ восходомъ сонца вставъ Христосъ славно изъ гроба, якъ взойшло сонце правды и перелякани римскіи вояки що стергли гробъ першій возвѣстили: „Христосъ воскресъ!“

Побожни женьщины, котрі ранесенько, предъ восходомъ сонца удали ся на гробъ, щобъ помазати тѣло Христа, учувши одъ ангела сѣдѣщаго на одваленѣмъ камені. „Нѣсть здѣ!“ чимъ скорше вертають ся они повтаряючи: „Христосъ воскресъ!“

Що йно послули вороги Спасителя и саме тогдѣ коли почали твердо засыпѣти, зрывають ся наче бѣшаніи бо по улицахъ Іерусалима залунало: „Христосъ воскресъ!“

Страха ради юдейска ученики Спасителя скривши ся и ще не прїйшовши до себе съ перляку, ажъ тутъ чуютъ одъ побожныхъ муриносицъ: „Христосъ воскресъ!“

Тїи короткїи але много значниї слова повторянебо и земля, люде и ангели: Христосъ воскресъ! сильнымъ одгомономъ вѣдѣлисъ такъ о запертїи дверѣ раи, якъ о врата ада! Першій отвѣрають ся, другїи сокрушають ся!

Христосъ воскресъ! и своимъ славнымъ воскресеніемъ ствердивъ що Онъ

е правдивый Богъ, его чудеса, его наука есть протесвѣта, божественна правда, котрой ограниченнй чолвѣкъ має поддѣти ся и за ей проводомъ лишень має ступати по сей земли до осягненя своей высокодостойной цѣли.

Христосъ воскресъ! и дѣла власть поправа и смерть безсильна!

Христосъ воскресъ! и люцкость освободжена зъ неволѣ, зъ темноты на волю, до свѣтла правды добра и братнѣи любви.

Христосъ воскресъ! и запечатане пекло, отверте небо. будущность загробна за безпечена вѣрующимъ въ Христа!

Христосъ воскресъ! и тогдашний поганскій свѣтъ неволѣ и темноты, баловхвальства и сваволѣ, гордости и зѣпсутя — клонить ся ко своему заходу, хилить ся до своего упадку и зникненя.

Христосъ воскресъ! и зъ нового высѣченнаго въ скалѣ Христа гробу повѣяло по цѣлому свѣту новымъ житемъ — житемъ волѣ, житемъ братнѣи любви, ровности, житемъ поступу.

Желаючи нашимъ братьямъ Русинамъ веселыхъ великодныхъ святъ такъ живучимъ въ Америцѣ, якъ и на Руси-Украинѣ, молимъ Воскресшаго Христа о тую его святу ласку: щобъ Русины просвѣтились днемъ свѣтлаго воскресеня Спасителя и скинули гробне полотно мертваго то есть: лѣниство, байдужность, маловѣру въ свои власнїи силы, а пробудились, встали, зѣ сну неволѣ и воскресли зъ гробу рабства и почали жити новымъ житемъ и оддыхати полными грудми воздухомъ свободы!

Но поки-що помнѣмъ братя же нашъ Спаситель нѣмъ воскресъ, нѣмъ прославивъ ся вельми терпѣвъ и много страдавъ! Перенѣсъ наругу, зневажане, а въ концѣ цїи позорную смерть на крестѣ! Се ясно вказуе, намъ що и мы яко христїане, мусимо взяти на себе свой крестъ всѣхъ злиднѣвъ и невзгодъ теперѣшного нашего часового житя и йти за Христомъ отвергнись сами себе и вся-

кую житейскую отложивши печаль, сли на правду бажаємо, щобъ наше воскресеніе було славно во послѣднїи день божого суда. О тое мусимо старати ся передъ всемъ, бо единое есть на потребу каждому изъ насъ: за безпечити собѣ небо.

Сли такъ будемо думати и дѣлати, то Воскресшїи Спаситель не позабуде и о насъ а змилосердитъ ся надъ нашою щербатою долею и народнымъ лихолѣтїемъ.

Незслѣднїи бо суть божїи стезы и Его провѣдѣне розтагаеъ на всѣ народы. и Онъ знае муки и конане закованой Руси-Украины и Онъ прискорить намъ день нашего народного воскресеня.

Але намъ тежъ не треба стояти зъ заложеными руками. Передъ всемъ мусимо стеречи ся смертельного народнаго грѣха: не дѣлити, не дробити нашихъ силъ, але бути единого сердца, единой думки и однимъ шляхомъ прямивати до осягненя нашей народнои волѣ и добра.

„Воскресеня день просвѣтимъ ся люде!“ Народъ темный, мало ученый, наколи не потрафитъ полѣпшити свой люсь, свою долю, только усе буде нарѣкати на свое горе и лихо, а выходу зъ своего прикрого положеня самъ не знайде.

Такъ, якъ початкомъ всякой мудрости есть страхъ Господень, такъ першимъ фундаментомъ, на котромъ має стати свѣтъ свободы якого народа, есть наука, просвѣта, того-же народу.

Сли нашъ братя въ Америцѣ возмуть тотїи слова до сердца то есть: наколи получимо ся подъ прапоръ „Народнаго Рускаго Союза“ и будемъ працювати надъ нашою власною освѣтою, то безперечно получимъ, поправимо нашу работничу долю и здобудемъ честь и повагу для Американьской Руси.

Нашъ братя на родинѣ сли такъ само поступѣти тогдѣ день спасеня Руси не буде далекимъ.

Вѣрмо крѣпко що и намъ усмѣхнеть ся доля и що наша щезне бѣда а встане воля,

Веселыхъ Святъ!

Папа Левъ XIII. А Русы.

Св. отецъ Папа Левъ XIII. котрый помимо своей глубокой старости, такъ зручно и умѣло кермѣе людьо Петра т. е. Христовою церквою, давъ на дняхъ великій доказъ своей отцѣвской любви, взглядно рускаго народа и руской церкви.

Ото дня 15 Марта сего року, Его святѣсть Папа Левъ XIII. подписавъ декретъ, котрымъ креуе одрубѣ семинарію для 40 русинѣвъ въ Римѣ вѣнчующи ей фондомъ 309 тысячъ глр. Тая вѣсть наповнила кожду руску душу чувствомъ великой радости, широй подаки за таке величїе дѣло. И мы Русины католики шлемъ изъ за Океана наше широ-руске спаси-Бвгъ и Многая лѣта Льву XIII!

Щобъ можна належито оцѣнити щедрѣсть и велике сердце св. отца Льва XIII. въ томъ дѣлѣ, то треба знаиѣи пекучїи потребности Русинѣвъ и руской церкви.

Рускїи народъ позбавленнїи своей политичной самостоятельности, не може скорымъ крокомъ йти въ передъ въ просвѣтъ и въ поступѣ.

Сли днесъ истнукутъ Русины яко народъ, то маеъ завдичити церквѣ и рускому свѣществу.

Папа Левъ спѣзнавъ за надто добре, же руска церковь зъ еѣ восточнымъ обрядомъ, зъ еѣ свѣществомъ а народъ то одно, и тая сама звязъ, яка заходитъ мѣжъ тѣломъ а душею. Русины яко католики потребуютъ свѣщениковъ мудрыхъ свѣтлыхъ, повныхъ посвященя ся своему высокому званю. А такїи можуть выйти зъ руской римской семинаріи.

Але рускїи свѣщеники не лише маеъ свой а душпасырскїи обовязки, яко божїи слуга, але онъ маеъ бути першимъ дѣячемъ мѣжъ своимъ народомъ и працювати на нивѣ народнаго водрожденя. До того треба людей, одваги, сильного характеру, европейской культуры, а такїи могутъ лишень бути тїи даровитїи рускїи мо-

лодѣ, котрі вчилисъ за границею въ Италиіи въ руской семинаріи.

Я знаю на передъ, що знайдуть ся такїи русины патриоты, особливо зъ того табору, де вѣтъ слабукоты на затвержене, же скажутъ: „это скверное дѣло и очень вредное, альбовемъ черезъ тое настане руска молодежь будетъ воспитанная въ іезуїтскому духу и успособеню.“

Але такїи думати могутъ лише тїи, у котрыхъ мозговїи комѣрки суть повнїи чаду зъ давныхъ не стравленыхъ утѣш, зъ котрыхъ немогутъ черезъ затвержене — негати.

Дай Боже щобъ Русь мала своихъ ширыхъ правдивыхъ, мудрыхъ та хитрыхъ гезуїтовъ! Мыбъ днесъ инакше стояли подъ всякимъ взглядомъ.

Отворене руской семинаріи въ Римѣ наступитъ за лїкхъ 6 мѣсяцѣвъ. Булобъ се дуже добре, слибъ нашъ Владыка представили смутне положене руской церкви на Угорщинѣ, де бракъ рускихъ свѣщениковъ, бо теперѣшне духовенство водцуралось своего народу и стало съ слѣпымъ орудїемъ для мадаризованя Руєинѣвъ.

Добре бы се було, слибъ хоть колька рускихъ молодцѣвъ зъ угорской Руси могли виховувати ся въ руской семинаріи въ Римѣ и тамъ навчилисъ бы любить свое.

Гр. Гр.

Выливъ Дуная.

Въ полудневой части Угорщины выливъ Дунай свои воды далеко и широко по за розлогїи береги и нарѣбивъ великого упустошеня и много шкѣды. Вода зничала много сель и забрала зъ собою усе добро хлѣбѣроба. Сотками нещасныхъ селянъ ноче и днюе подъ голымъ небомъ не маючи чимъ свое тѣло приодѣти и голодъ заспокоити.

Коронація царя.

Зъ Москвы доносятъ, що коронація росїйского царя одбудеть ся въ половинѣ мая сего року.

SVOBODA
(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 2.50

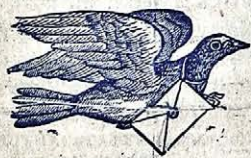
Всѣ дописи и гроші про-
симъ высылати подь адресу:
To "Svoboda" Printing Office
48 William Str.
Jersey City Heights, N. J.

Наша газета выходитъ по
тыждню въ С е р е д у.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...\$ 10.00
„Six months. „ 6.00

All money or money orders
should be addressed to:
„Svoboda“ Printing Office
48 William Str.
Jersey City, Heights N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J., as second
class mail matter.

ВѢСТИ ЗЪ НАШОЙ ОТЧИНЫ.

ВЫБОРЫ.

Сего року будуть выбо-
ры въ Галичинѣ и буде из-
бирати ся пословъ до сой-
му. Посолъ разъ выбранный,
поздстае нымъ черезъ 6 ро-
ковъ и поберае хорошу діе-
ту. Протое не диво же кан-
дидатовъ буде громада. Сего
року надѣются Русины
выбрати троха больше чис-
ло русскихъ пословъ якъ до
теперъ — бо якъ то ка-
жутъ, бѣда вчитъ розуму и
нашъ народъ прийшовъ до
переконаня же тымъ лек-
ши буде жилось бѣднымъ
русинамъ, чимъ больше бу-
де мати своихъ заступни-
ковъ въ соймѣ яко речни-
ковъ народной нужды и на-
родной потребы.

У насъ себѣ далось легко
перепровадити выборы на
користь руского народа въ
русской части краю, колибъ
не страхаючи наказы ц. к.
староствъ, кобъ не кольба
жандармовъ, жидовска на-
мова, а польскій драгліъ та
кобасы.

Рускій выборць повинни
выбрати такихъ русскихъ
патріотовъ на своихъ пос-
ловъ, котры не стоять о
паньску ласку и своего доб-
ра не пущають, але котрымъ
лежить на серцю добро на-
рода, его кривда, его потре-
бы и его интереса.

Жидовскій розбишаки въ Гуцульщинѣ.

Зъ Коломыи доносятъ ось
що: Іцко Грайнеръ зъ Плас-
кой на Буковинѣ зъ мести
противъ Юры Дарадуды,
богатого тамошного Гуцула
підмовивъ пердъ двома ро-
ками Іцка Штайнера зъ
Косова, щобъ противъ Юры
Дарадуды выступивъ передъ
судомъ въ Косовѣ зъ жа-
лобою о заплату выдуманой
пожички 300 зр. и доказу-
вавъ мнимый фактъ фаль-
шивыми свѣдками Йослемъ
Шіферомъ, Веніаминомъ
Крумбайномъ, Бельремъ
Попеликеромъ и Іцкомъ
Грайнеромъ. Дѣйстно за-
позвавъ Іцко Штайнеръ
Дарадуду, але въ першой
инстанціи т. е. въ косов-
комъ судѣ програвъ справу.
На его рекурсъ допустила
апеляція доказъ зъ наведе-
ными свѣтками, котры подъ
присягою дізнали, що бу-
ли подъ той часъ всѣ раз-
зомъ въ Полоской корп-
мѣ у Грайнера и бачили
якъ Штайнеръ давъ Дара-
рудѣ титуломъ пожички 300
зр. Карна розправа выка-
зала цѣлковиту ложь того
познаня, бо Дарадуда анѣ
не бравъ грошей, анѣ не
бувъ въ кормѣ у Грайнера
а що больше, показало ся
навѣтъ, що й фальшивы
свѣтки нѣколи не були въ
Полоской и Дарадуда цѣл-
комъ ихъ не знавъ. Трибу-
наль переслухавъ 30 свѣд-
ковъ, а розправа тревала 2
днѣ. Судѣ присяжний при-
знали одноголосно всѣхъ об-
жалованныхъ винными зло-
чину обманства и трибу-
наль засудивъ Іцка Штай-
неръ на три роки а всѣхъ
прочихъ кожного на 2 роки
тяжкой вязницѣ, заостре-
ной постомъ. Ударяюче й
се, що всѣ засужденны дуже
маючи люде — и якъ пока-
залось зъ процесу — вели-
кий интереса въ Гуцу-
льщинѣ. Колько такихъ
Дарадудовъ було, одинъ
Богъ знае, однако се прав-
да, що сказавъ заступникъ
пошкодованного, а именню,
что фабрика фальшивыхъ
свѣдоствъ дуже доходне
підприємство, особливо тамъ
де сторона мае до суду ко-
лька миль дороги, де народъ
такъ легковѣрный а не по-
радный якъ въ Косовщинѣ
и въ наслѣдокъ того не мо-
же боронити ся.

Допись зъ села К.

Хвальна Редакціо!

Коли я бувъ послѣдний
разъ у хвальной Редакціи
попрацати ся, обѣцявъ и
де що написати якъ ту лю-
демъ и менѣ живеть ся.

Та щоденны клопоты ви-
били менѣ зъ головы тую
гадку. Але теперь, коли
выставивъ хатину и позбе-
равъ троха комперовъ та
зерна — опочиваю и маю

часть до писаня.

Слибъ я бувъ знавъ що
мене чекае така нужда и
клопоты якъ прійду до сво-
го села, тобъ бувъ николи
не рухавъ ся зъ вѣдтамъ де
живъ и робивъ. Тыхъ пару
центовъ що чоловікъ при-
несе зъ собою въ коропцѣ
цезають и признаки нема-
нѣякой. Почавъ гандувати
та не сходятъ ся, концѣ щобъ
де якъ допровадити до ладу,
бо грошей бракъ.

Сли трафить ся менѣ який
купецъ и верне менѣ тѣи
гроши що выдавъ на хати-
ну и на загороду — то сей
часъ продаю и вертаю до
Америки.

Поздоровляю всѣхъ
Читатель „Свободы“

Рухъ робѣтничій.

Коло Пітсбурга и на око-
лицю уже лекше знайти ро-
боту якъ передтѣмъ.

Connellsville. Пеца кокеу
всюда палать и робота иде
добере.

Mayfield, Pa. Зъ вѣдтамъ пи-
шуть, що робота въ тамо-
шнихъ майнухъ йде слабо,
але не одовга поправитъ ся.

Centerville N. J. Тамъ ро-
бота поправила ся.

Jersey City. До цукровар-
нѣ, до табачнѣ достало въ
тыхъ дняхъ много нашихъ
земляковъ роботу и есть на-
дія що роботы буде досить.

Въ Brookly-нѣ трудно о
роботу.

Ansonia Conn. Тамъ копа-
ють теперь ставъ и потре-
ба людеи.

Троу. Тутъ для робѣтни-
ковъ не дуже добре.

Не одовга всѣ желѣзны фа-
брики въ Америцѣ, котры
до теперь слабо робили, або
були цѣлкомъ заперты, поч-
нуты знову робити и о пра-
цю буде легко.

Теперь мясо вельми подо-
роже задля того, що на За-
падѣ богато вымерзло рога-
той худобы.

Въ Yonkers досить до-
бре иде робота.

До русскихъ робѣтниковъ

Одинъ другому посла науки
и приказу Христа, му-
симо помагати якъ не грѣ-
шми то доброю радою. От-
же зываемо русскихъ ро-
бѣтниковъ щобъ були такъ
добры давали знати до насъ
якъ на ихъ плейзахъ йде
робота, а мы то все буде-
мо помѣщати и се великій
хосень для робѣтничой
справы.

Надѣмъ ся що нашому
скромному бажанію нашъ
братя не одмовлять и тымъ
способомъ газета зробить
ся интересною.

Редакціа

Народна пѣсня о Воскресеніи.

Тутъ подаемо зразокъ на-
родной поезіи, де обявляеть
ся велика творча сила духа
нашого малоруского наро-
ду и явный доказъ що на-
ша мова, наша пѣсня не
меже загинути якъ того хо-
че російске правительство,
котре заказало навѣтъ ка-
тихизмъ друковати въ на-
шой мовѣ. По дарма. На-
ша милозвучна мова и пѣс-
ня во вѣки не пропаде!...

Христось воскресъ,
Радъ миръ увесъ,

Дождались Божой ласки,
Тепера всякъ,

Навѣв ся въ смакъ
Свяченой паски.

Всѣ гуляють
Восхваляють

Воскресшого Бога,
Уже тая

Що до рая
Протерта дорога.

Зли духи,
Власно мухи,

Всѣ уже послазали,
Загнавъ Ісусъ

Въ пекло покусъ
Щобъ христьянъ не грызли.

А смерть люта,
Що намъ тутъ

Вельми докучала,
По болотамъ,

Очеретамъ
Вѣжучи кричала.

Тамъ суцѣга
Теперь бѣга,

Якъ шалена зъ ляку,
Бо Богъ крестомъ

Чорта съ хвостомъ
Прогнавъ якъ собаку

Сей чортъ темный
Князь пекельный

Зъ смертю полигавъ ся,
Всѣхъ зажерти,

Въ адѣ заперти
Такъ то измовлявъ ся.

Вони тре
Въ кучу двое

Знюхавшись сацюють
Хоть старого,

Хоть малого,
То такъ излабцюють.

Була воля:
Хоть й короля

У рай не пускали
Хоть бы святыхъ,

Вони и тыхъ
У пекло таскали,

На всѣхъ трактахъ
По болотахъ

Сторожѣ стояли,
Середъ шляху

И туряху
До пекла хватали.

Того святцѣ,
Пони й ценцѣ

Не минали шляху,
Философы,

Крутопопы
Набирались жаху.

Пронавъ сей страхъ,
Зарось той шляхъ

Купемъ та болотомъ!
Де той злый духъ

Глятавъ якъ мухъ
Ненаситнымъ ротомъ.

Геперь скорый
Шляхъ просторый,

До раю протертыи,
Безъ сторожей, —

Всѣ навстежей
Ворота отперты.

НАЙ ЗНАЮТЬ ЛЮДЕ!

Попереднымъ разомъ обѣ-
щали мы доказати що ба-
ламучене угорско-рускихъ
и галицкихъ Русиновъ тутъ
въ Америцѣ російскомъ уря-
довымъ православіемъ, есть
шкодливымъ такъ напой
малоруской народности якъ
каждому зъ особна, котрый
дасть ся звести.

Платныі місіонеры російс-
ко-державного православія
по приказу зъ горы передъ
всемъ старають ся вмовити
въ темну и мало просвѣ-
щену масу русскихъ робѣт-
никовъ, „що они не Русины
и що ихъ мова то коверка-
не польской мовы, що Рус-
иновъ на свѣтѣ не ма только
одинъ великій рускій на-
родъ, котрый ушлыае въ
добрѣ якъ перогъ въ маслѣ:
щасливый, свободный подъ
мудрымъ и лагоднымъ на-
ваніемъ руского царя.

Русиновъ и малоруску на-
родность выдумали австрій-
ски міністры и поляки для
своихъ політичныхъ цѣлей.

Ваша мова, то хлопска ка-
лакутска, ваша вѣра напеж-
ска, іезуитска, вашъ обрядъ
то мѣшанина и чудасія.

Ваша вѣра не есть Хри-
стіанська бо Христось носивъ
бороду и апостолы, а ва-
шихъ унѣятскихъ священ-
никовъ обголили римскою
бривою а намылили поль-
скимъ мыломъ. Вы до те-
перъ були въ блудѣ и вѣри-
ли въ папѣжа — а чи пекель-
то Богъ? — нѣ бо Богъ Отець
мае бороду а папа не мае,
отже видите сами що прав-
да тамъ де й борода“!

Наколи такой платный мі-
сіонеръ дѣйде въ своей фае-
рверковой промовѣ до словъ
„де борода тамъ и правдива
вѣра“ тогда ставитъ найваж-
нѣйшій доказъ для потвер-
женя своей науки, кекъ пи-
ва. Збаламученный хитрымъ
способомъ рускій робѣт-
никъ, приплескуе словамъ
місіонера, споглядаючи на
свѣжо набитый кекъ и тодѣ
приходитъ до познаня „де е
ш у к а т и п р а в д ы.“

О диво що наробили пива.
Напй карпатски гѣрняки,
котры гнаніи бѣдою и нуж-
дою за кавалкомъ хлѣба по-
божому свѣту ще одъ мо-
лодыхъ лѣтъ и що заледво
знали „Отче нашъ“ а въ цер-
кви лишень бувъ на велик-
день, тутъ въ Америцѣ въ
одной минутѣ, приходитъ
до переконаня же онъ мос-
каль а не Русинъ, же его
мова котрою говорить, не
есть его лише пожичана одъ
мазуровъ, и „правдива на-
стоящая“ руска мова якою
говорять въ Коматцѣ ко-
тра знаходитъ ся пѣсла
географіи нашихъ гѣрняковъ
десъ далеко за Гєрлицами
туда на полудне одъ Бар-
діова.

(дальше буде)

ВСЯЧИНА.

Масло яко помада.

Въ давныхъ вѣкахъ въ Европѣ совѣтъ масла не знали. Ажъ въ христiанскихъ часахъ почали уживати масло яко помаду для жещинъ высокаго роду.

Опосля въ 15 вѣдѣ зачали знову уживати масла до освѣтленя храмовъ божихъ, а водтакъ въ 1500 роцѣ зачали употреблять до ѣдженя и до приправленя стравъ.

Въ Марсильи, въ Франціи заложивъ ся нѣкій Dupand що перестонитъ на педесталѣ 28 годинъ зъ тою умовою, що му вольно буде въ 28 дняхъ 28 годинъ ужити до спаня.

Актеры и публика зупинились въ певницѣ.

Въ мѣсточку Фастово, въ Росіи, устроили театр въ одномъ старомъ забудованю, котре уже не було до ужитку. Въ самый той часъ, коли актеры одгравали зъ великимъ запаломъ свою роль а публика найбільше любила ся, завалила ся підлога и всѣ зупинились въ певницѣ мѣжъ старыми бочками и смѣтемъ. Только клька особъ покалѣчилось незначно въ той не сподѣваной явѣ.

Кіонно на около свѣта.

Князь Виземскій постановивъ объѣхати кіонно Европу, Азію и Америку. Се и удасть ся ему, бо князь уже передтѣмъ разомъ бувъ объѣхавъ повъ Азіи верхомъ.

Добрый аппетитъ.

Въ мѣстѣ Lancaster, въ Англіи въ дому божевольныхъ (варіетовъ,) скарживъ ся одинъ зъ нещасливыхъ що го болить череву. Докторы розпорили череву и знайшли въ немъ 142 цвяховъ. (гвоздовъ) острыхъ и затупленныхъ, клька фунтовъ щетины и дроту. Справдѣ се не жаръ що череву болѣло!

Де що изъ житя Гренландцѣвъ.

Край Гренландіи знаходитъ ся недалеко півночно-го бѣгуна землѣ нашої. Сей край ще мало извѣстный а то тому, що онъ е дуже студений, и за для вѣчныхъ снѣговъ та ледовъ для нашихъ слѣдителей дуже не пристапный. И хотай онъ намъ и такъ страшный здае ся, то все онъ не е пустый: въ немъ живутъ люде. Отъ послушайте що гренландца Оляня Крареръ про житя тамошнихъ людей оповѣдае:

Мы въ Гренландіи не маємо ані школъ, ані церквей, ані лѣкаровъ, ані адвокатовъ ані владѣтелей. Мы не знаємо нѣчого большаго, якъ лише то, що намъ нашъ родичи оповѣдають. Мы живемо въ хатахъ изъ

снѣгу зробленихъ, убираємо ся въ кожухи и ѣмо рыбы, такожъ и сухе мясо. Хата зъ снѣгу подобна до шатра Мужчины рубаютъ твердый снѣгъ своими списками на брылы. Зъ сихъ брылъ муруютъ хаты. При мурованю употребляютъ мягкого снѣгу замѣсть малтеру. Сѣ хаты выстелютъ кожухами зо всѣхъ сторонъ.

Дверѣ суть такъ завеликы, що бы одинъ чоловікъ мѣгъ въ нихъ влѣсти и суть такожъ кожухомъ заложены. Нѣ комины, нѣ каглы нема въ нашої хатѣ. Щобъ огонь розложить кладемо 5 до 6 костокъ на середѣ хаты потѣмъ дробныхъ костокъ сухого мяса и сала зъ вельрыбы. Въ Гренландіи нема дровъ — навѣтъ и одного сѣрника нема. Щобъ огонь розложить береме кавалокъ сухого мяса, розрываемо его на куснѣ и перемѣшуемо его зъ мохомъ, потѣмъ крешемо кременемъ до костки такъ довго, ажъ доковъ мясо не начне горѣти. Часомъ дуже довго треба намучити ся доки огонь не получитъ ся. Бѣднѣи не мають своего кремня и позичаютъ го въ богатыхъ. Се е лише одна рѣзница у насъ межи бѣдными а богатыми.

Нашіи люде въ Гренландіи неумывають ся нѣколи. Я якъ прийшла до Ісландіи, то менѣ дали кавалокъ мыла а я его взяла въ ротъ. За мѣсть умывати ся водою натерають они цѣле свое тѣло саломъ и сидятъ потѣмъ въ густомъ жовтомъ диму, котрый повстае зъ горячаго сала. А то е причина, що тѣло покрывае ся шкорлупою и черезъ то темне выглядаетъ. Новонародженне дитя е бѣле.

День тревае у насъ 4 мѣсяцѣ, ночь 6 мѣсяцѣвъ а сумерокъ два мѣсяцѣ. День е у насъ найгѣрша пора року. Тогды достають люде снѣговой слѣпоты; ихъ очи чарвонѣ, запухли и такъ дуже болятъ, що здае ся, що они зъ головы выльзають. Въ ночи сіяють півночній свѣтла, звѣзды а часомъ и мѣсяць и мы маємо досить свѣтла до лововъ.

Найгѣрша пора року е у насъ сумерокъ. Тогды леды проломлюють ся и вельрыбы, морской пець вѣрняють зъ воды, щобъ воздуху вдыхнути, а люди йдуть товпами, щобъ ихъ своими списками поубивати. Яко зброя служитъ зубъ валроса. Мужчины лягаютъ на лѣдъ и удають голосъ молодого пса. Скоро старый морской пецъ появиться ся, то заразъ кидають въ него своими списками. Першій кто его заберѣ, достае кожухъ а рѣшета дѣлятъ ся мясомъ и саломъ. Неразъ появляются ся межи ломившими ся ледями вельрыбы, поверхъ 30 метрѣвъ довготы. Сли тако-го убють, то мужчины

скачутъ, галасуютъ, та спѣвають зъ радости бо знаютъ, що мають довшій часъ чимъ жити. Мясо ѣсть ся завше лише сире. Способъ ѣдженя есть дуже простый. Въ одной рудѣ держитъ Гренландецъ кавалокъ сырого мяса а въ другой кавалокъ сала. Сли снѣгъ потравы зѣсть ся, то вытираетъ ся руками лице, голову и каркъ, щобъ зъ сего коптеного сала нѣ крыхта не пропала.

Сли молодець женити ся хоче, то муситъ онъ собѣ жѣнку украсти. Сли ему не удалъ ся ей до другой хаты перевести, то родичи дѣвичины убиваютъ его.

Сли який Гренландецъ захоруетъ, то его односятъ до особной снѣговой хижи и лишаютъ его тамъ самого. Десъ колисъ кинуть му кавалокъ сала и болше никто нымъ не турбуе ся. Гренландцѣ думаютъ, що хоро-го лихій духъ попавъ. Сли онъ умре, то выгребуютъ ему въ снѣгу и кидаютъ его тамъ разомъ съ псою и его кожухами. Гренландцѣ вѣрують въ добраго и злаго духа. Въ лихомъ мѣсцѣ е ще студѣнѣше якъ въ Гренландіи.

Сли бы який місіонеръ лихѣ мѣсцѣ (т. е. пекло) душе горяче представлявъ, то онъ мало бы на томъ що взыскавъ, бо всѣ Гренландцѣ схотѣлибы туда пойти.

ПОЛІТИКА.

Италія.

Въ пѣдальшійской полудневной части Тосканы въ протягу одного тыжня далось чути кѣлькакратне землетрясеніе. Въ мѣстахъ Требизонде и Монтепульчано, много домовъ завалило ся и около 20 особъ стратило житіе.

Хины.

Хиньска держава має запла-тити Японіи 200 миліонѣвъ долларѣвъ въ сребрѣ военного водшкодованя. Отже Хины мусятъ наразѣ аапла-тити только сребра, сколько черезъ три роки по цѣ-ломъ свѣтѣ може вынести его продукция. Англія уже теперь збирае сребро, щобъ дати на позичку и черезъ тое курсъ сребра пойдѣ дужѣ въ гору.

Нѣмеччина.

Уже по празнику и старый Бисмаркъ въ своимъ лѣсномъ закутку Фридрихс-руге має опять свой святой супокій. Теперь творецъ могучой нѣмецкой державы, може спокойно дожидати смерти, бо уже всего за-навѣ и посмаковавъ въ томъ житію. Жие довго а слава и богатство въ дому его.

Росія.

Нѣмецкы газеты пишутъ, що мѣжъ нѣмецкимъ цѣсаремъ а російскимъ царемъ

якисъ повставъ гнѣвъ и на-вѣтъ тѣи, що мають довгй политичный носы, не можуть сего выдохати про що. Старшій братъ царя, котрій уже черезъ довшій часъ хо-руе на сухоты, находитъ ся теперь въ Алгеріи для кураціи, але и тамъ теплый лагодный воздухъ не пома-гае ему.

Російскій міністеръ финан-совъ д. Вишнеграцскій по-меръ въ Петербургу.

Австрія.

Австрійскій цѣсеръ на одной нарадѣ панѣвъ міністрѣвъ кѣлька день тому назадъ, сказавъ золоты слова: „Я знаю що мой народъ му-сятъ поносити великій по-датковй тягаръ, протое хо-чу щобъ мали всѣ и рѣвны права.“ Се задушевне мо-нарше бажане воплотилось въ дѣло у всѣхъ прочихъ австрійскихъ народахъ, толь-ко взглядно одного руского народа монаршій слова се е голосъ вопіющаго въ пу-стинѣ.

Испанія.

Испаньске правительство навѣтъ и не думало, що се-го разу повстанцѣ на ост-ровѣ Куба завдадутъ толь-ко клопоту и что до прит-лумленя революційного ру-ху буде потрібно не 2 ты-сячъ, але 20 тысячъ войска. Начальство надъ войскомъ повстанцѣвъ обявъ славный генераль революціонеръ Мачео. Проти него удавъ ся на островъ Куба найслав-нѣйшій испанскій генераль Мартінецъ де Кампосъ зъ 20 тысячъ войска.

Испанскій парламентъ ух-валивъ законъ, посяла котро-го масть ся карати пойма-ныхъ повстанцѣвъ, якъ най-острийше. Видко что Испаня забула же живемо въ девят-найцятѣмъ столѣтію. Тая ухвала була добра въ пять-найцятѣмъ столѣтію, але не днесъ.

ВЕСЕЛЕ.

У насъ на Руси-Украинѣ коли приходять великидніи свята, то газдынѣ мають найбільше стараня и кло-поту зъ пасками. Съ кобаса-ми, сырѣмъ, яйцами, хро-номъ и прочимъ снѣдіемъ не ма заходу и турботы. Начиняе газда кобасу а почне де мясо вылазити бо-комъ, то звязе ниткою и хоть кобаса буде меньшою, але все таки кобаса. Но найгѣрша бѣда и грѣхъ и со-ромъ передъ людьми той газ-дынѣ, котрой не вдасть ся паска, но поропана, розпа-дена, попукана выльзе зъ пеца. Вина тому всему спа-дае на хлопа, бо войшовъ въ хату якъ разъ тодѣ, коли газдыня паску до пеца са-джала и тому она не вдала ся — хотай баба тричи ло-патою штуркала о стелю и тричи подсакаючи сплю-вала только на те, щобъ пас-

ка хороша вдалася. Таке лихо съ печенемъ паски тра-фило ся жѣнцѣ Ивану Закерничного, що бувъ най-большимъ богачомъ на все село. Не вдалася газдыня паска — распалася по всѣхъ бокахъ що ажъ самъ хозяинъ соромивъ ся якъ ту паску нести витити — а паска велика паче колесо одъ воза.

О бѣкъ богача мешкавъ ци-ганъ коваль. Немаючи муки на паску, взявъ ся на шту-ку. Пойшовъ до лѣса. знай-шовъ великого пняка и далъ зъ пняка робити паску. За кѣлька годинъ зъ пняка стала ся высока хороша вы-точена зъ дерева паска, ко-тру ще циганъ помастивъ яйцемъ, краденымъ въ мѣжгородской корчмѣ.

Съ пня зѣточивъ циганъ таку деревяну паску, що и самъ церковникъ присяг-нувъ бы що се спечена зъ муки. Въ церквѣ стоитъ одправа. На около церкви зъ порозестелюваными пасками кобасами, яйцами, бабами, и хрономъ, чекають люде на посвящине.

Циганъ ставъ си коло богача. Богачъ подививъ ся на циганову паску, майже зъ заздности и пониженя не одурѣвъ! Циганъ се спос-терѣгъ и погадавъ собѣ: се вода на мой млынъ и пой-шовъ нѣбы то до церкви Богу молвити ся. Тымча-сомъ богачъ перемѣнявъ ся зъ паскою. Циганову крас-ну взявъ до себе, а свою ро-зпадену хотъ велику, поло-живъ на цѣгановѣ мѣсцѣ. Посвящивши паски и каждый радъ заберавъ ся домѣвъ, щобъ скорше свяченымъ по-дѣлитись.

Богачъ вернувъ домѣвъ, роз-ложивъ паску, перекрестивъ ножомъ и хоче краяти.

Нѣжъ въ деревяной паскѣ застригъ якъ жидѣвска ко-была въ болотѣ. Газда завс-тыдавъ ся... Въ томъ вхо-дитъ циганъ зъ кавалкомъ паски въ рукахъ и пытаетъ ся: чибъ газда не бувъ такъ добрый дати му кобасы, щобъ заткати тѣи части, где его паска распалася.

Богачъ давъ циганови все-го щобъ, лише той давъ ему кавалокъ хотъ розпаденной, але посвященной паски.

*** „ДОВРИ РАДЫ“ ***
ЧАСОПИСЪ ИЛЮСТРОВАН.

для господарства и забавъ.

Выходитъ вже семей рокъ въ Рогозѣвъ Почта Садагура (Буковина) що мѣсяца и коштуе на рокъ лише 1. зр. 50. кр.

Ще можна всѣ поче-редны рѣчники получить и то по зниженѣй цѣнѣ.

ПРИСЫЛАЙТЕ ПРЕДЛАТУ
ЗА „СВОБОДУ“

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВ-
НЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И
РИЗЪ

МИХАИЛА ДИМЕТА
во ЛЬВОВЪ въ ГАЛ. ЧИНЪ

Поручае своимъ заказчикамъ
въ Америкѣ всякого рода
вещи церковныя и именно:

Евангеліе нового изданія въ
различныхъ прѣхорошихъ
оковахъ и оправкахъ отъ 55 з.
р. до 225 злр. Плащаницы
на полотнѣ отъ 18 злр. до
42 злр. на шолковой матеріи
отъ 48 до 130 злр. Фелоны,
Стихарѣ, Хоругви, Чаны,
Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты
всякого рода, Патрици, Ча-
шѣ, Кадилницѣ, Дарохран-
ительницѣ, Пауки, лихтарѣ,
альпаковѣ, мосяжніи, и
диновѣ. Всякія книги цер-
ковны, а особливо поручае о-
бразы до Иконъ старо въ
хорошей работѣ по дуже у-
мѣренныхъ цѣнахъ, на поло-
тнѣ якъ я посылавъ уже до
Ленандоага Па, Фрлянда
Па, Миннеаполиса Минн. а
всѣ были совершенно задово-
лены о чомъ ся переконати
можно.

Чувъ я що въ Америкѣ забѣ-
рають ся жида продавати
церковныя вещи и кажутъ со-
бѣ за лихій товаръ надзви-
чайно дорого платити, для
того прошу всѣхъ а особли-
во Всечестне руске Духо-
венство и братства цер-
ковны, котрымъ лежитъ на
серцю украшеніе домовъ бо-
жыхъ, чтобы съ своими по-
требами до мене удавались,
я всѣ замовленія яко Русинъ
и вашъ родимецъ якъ можъ
найтаньше и найсовѣстнѣй-
ше виготовлю. Для того не
дайте ся ошуквати отъ лю-
дей, котри не мають изобра-
женія о церковныхъ вещахъ.
При замовленіяхъ або, об-
сталюнкахъ, прошу заразомъ
и грошѣ прислати, а слибы
замовленіе больше стояло
якъ 200 злр. или 100 дол.
то прошу долучити еще 10
злр. особно на таксу, котру
треба заплатити американь-
скому конзулеви въ Вѣднѣ
и подтверженіе рахунку.

Всяки замовленія прошу по-
силати черезъ „Свободу“
Цѣнники можно получить
въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтениемъ
Михайль Диметь.

УВАГА.

Хотѣи приступити до „Со-
юза“ най посылають вступ-
не и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара
подо адресою.

Rev. J. Konstankiewicz
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ

въ
ОЛИФАНТЪ ПА.

Подо зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстнаго руского патриоты.
Есть се наилучше заосмо-
треныи зѣ всѣхъ шторѣвъ
во всѣ потребныи товары и
всякого рода по якъ най-
таньшой цѣнѣ.

Кождый тамошныи Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и щирымъ патриотомъ, най
спѣшитъ до своего руского
штору. Особенно наши га-
здынѣ най йдутъ громадно!
Нащо Юськовъ, Шмультъ
спомогати? Идѣть до своего.

МИХАИЛЬ ЕВЧАКЪ

Рускій
— единый —
КОНТРАКТОРЪ
и
БУДОВНИЧІЙ

Вилксбаръ и околицѣ,
Его камѣнне подо будову
есть наилучше, а работа
наитривальша.

Будуе мосты и дома, мае
власныи конѣ до звузу
матеріалу.

Дае кериджѣ на похороны
на весѣля, хрестины и т. і.

Мешкае
на River Side,
Недалеко Рускои Церкви.

ДОКТОРЪ

H. BEATTIE BROWN, M. D.,
129 Warburton Ave.,
YONKERS N. Y.

Всѣмъ братьямъ Русинамъ въ Юн-
керъ радимо въ разѣ слабости уда-
ваться до него.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лигайского дѣла
въ

Mt. Karmel, Pa.

Поручае любымъ краинамъ
свой добре заосмотреныи
ГОТЕЛЬ.

Пиво, горѣвка, ликеры и ци-
гары наилучшого сорта.

Таный и выгѣдныи нѣчлегъ.

Снѣдане, обѣдъ и вечера
все свѣже, смачне и дешево.

Попробуйте!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str.

въ ШАМОКИНЪ ПА.

Поручае мѣсцевымъ Руси-
намъ и на околицу свой
богатыи складъ всякого ро-
да викуталѣвъ и майнерс-
кихъ снарядовъ.

Е тутъ мясо
И лопата,
Суть и скириѣ
И гербата,

Перецъ, гвозды и кобасы,
Мука, крохмалъ, солонина
Мыски, горшки всѣ овочи
Зеленина и сушеніна.

Е чернушка,
Е петрушка.

РОДИМЦѢ!

Маю честь увѣдом-
ляю моихъ кра-
иновъ що я отворивъ
РУСКУ ГРОСЕРНЮ И БУ-
ЧЕРНЮ

108 Morris Street въ

JERSEY CITY N. J.

Поручаю ся ласкавой па-
мяти всѣхъ земляковъ

ЮСТИАНЪ КРИНИЦКІЙ.

D OLDENBURG
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.

77-87 Morris Str.

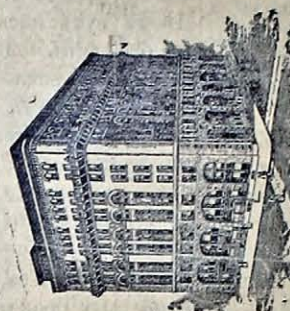
Jersey City N. J.

Удавайте ся въ потребѣ до
него.

F. MISSLER & KRIMMERT,

Продаю найтунные шиф-
рты до старого краю и поси-
лаю грошѣ въ якъ найкорот-
шомъ часѣ певно, безпечно
безъ жадного клопоту.
Колько то уже людей поси-
лаю грошѣ до старого краю
и купило у мене шифрартъ,
а еще заданъ не скажишь
си що му була яка хибѣ.
Поручаюсь памятьи мобѣ
краинамъ остаюсь съ глубо-
кимъ поважанемъ и не забу-
вайте на

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
A въ JERSEY CITY
111 Hudson STREET

R. H. MORGAN

9 W. CENTER ST.
SHENANDOAN PA

ФАБРИКАНТЪ

Прапорѣвъ (фанѣ)
Хоруговъ, Одзнакъ,
Пасовъ, Шапокъ для Братствъ.

Фана для парады зъ най-
лѣпшого едабу; чотыри и
повѣ черезъ шесть и повѣ
стоупъ со всѣма приборами
\$25, и 26.75

Прапоры большыи зъ наилучшой мате-
рин по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣть по цѣнники и по
пробу до:

R. H. MORGAN

9 W. Centre Str.

SHENANDOAN, Pa.

T. TALPASZ,

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНОИЧІЙ

248

PEARL ST

SHAMOKIN, PA.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ сѣхните?
— До Талпаша, брате!

Шо за Талпашъ? Звѣди онъ?
— Та-жъ краинѣ нашъ милый
— У него всѣ русины
— Подкрѣпляютъ силы!...

— Шо за бридза и пиво тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Танько надзвичайно!

BOLESŁAW SEEGER

Поручае ся ласкавой па-
мяти краиновъ що въ его сало-
нѣ завсе свѣже пиво и рѣ-
жнорѣдни напои.

Хороша с а л я для забавъ и
братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

До русскихъ промысловцѣвъ
и купцѣвъ.

Кто хоче на бизнесъ
Заробляти
Мусить въ „Свободѣ“
Свой анонсъ дати.

Чи ты швецъ
Чи кравецъ,
Чи шинкаръ,
Чи погребальникъ,
Чи ликаръ
Чи трумнярь
Чи аптекаръ —
Дай ся оголосити,
Въ „Свободѣ“ возвеличити,
Щобъ ты люде знали
До тебе заходжали
Твой товаръ куповали
И бизнесъ твой поправляли.
Тодѣ будешь мати гроши:
Будешь патриотъ хорошии,
Будешь „Свободу“ спомогати
Руску сираву подперати
А ну Кирило
А ну Стефана,
А ну Данило
А ну Ивана:
Вѣ ся оголосѣтъ
Най зна о васъ свѣтъ!..

Молись, грудись, вѣрезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальни ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковь посѣщай,
„Свободу“ читай! Русъ святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процесѣ не вдавай ся! Въ лотерію не грай, только
грошѣ шадѣть. Братя! намъ треба „Народнаго Дому“ ану скинтесь по центови! Се не забывайте!... Буде зъ васъ